

עפ"ת 6105/05/23 - הני אבו מערוף נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 6105-05-23 אבו מערוף נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 36250007006

בפני	כב' השופט עמית י' צלקובניק
מערער	הני אבו מערוף
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

בכתב אישום שהוגש לבית המשפט השלום לתעבורה בפתח תקוה בתיק תתע 4019-05-22 יוחסה למערער עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961, שעניינה נהיגת רכב ללא רישיון נהיגה תקף (פקע ב- 11.10.2018), בכפר קאסם, ביום 23.3.22, בשעת לילה.

בשני דיונים שהתקיימו ביום 1.6.22 ו- 12.9.22 התייצבו עורכי דין מטעמו של המערער - המערער לא התייצב לדיונים אלה וכן לארבעה דיונים נוספים שנערכו- והתבקשה דחיה. בדיון ביום 1.6.22 נימק ב"כ המערער (עו"ד מועלם) את הבקשה: **"קיבלנו הצעה להסדר"**. בית משפט קמא נעתר לבקשות הדחיה תוך שצוין על ידי בית המשפט כי נוכחות המערער היא חובה, שאם לא כן יוצא נגדו צו הבאה או שיישפט בהיעדרו.

בדיון ביום 12.12.22 הורשע המערער בעבירה שיוחסה לו, לאחר שנקבע על ידי בית משפט קמא כי בקשתה של באת כוחו של המערער (עו"ד שירהאן קישאוי) לדחות את הדיון פעם נוספת לצורך **"ריפוי הפגם"**, מהווה הודאה בכך שאין בידי המערער רישיון נהיגה תקף, ומשכך יש להרשיעו בעבירה שיוחסה לו. בקשות דחיה נוספות, שגם להן נעתר בית משפט קמא, ניתנו בדיונים ביום 7.2.23 ו- 9.3.23. בדיון ביום 9.3.22, ביקש ב"כ המערער (עו"ד עלא קישאוי) לדחות את הדיון, ובלשונו: **"מבקש דחיה אחרונה לצורך מעבר לחידוש רישיון הנהיגה. אני אטען לעונש בדיון הבא."**

בדיון הנדחה ביום 16.4.23, ביקש ב"כ המערער (עו"ד פאואר) לדחות את הדיון פעם נוספת נוכח כך ש"לא איתרנו את הנאשם". בית המשפט קמא דחה את הבקשה, ונקבע כי גזר הדין יינתן שלא בנוכחות המערער, לאחר שהדיונים נדחו פעם אחר פעם, לבקשת הסנגור לצורך חידוש רישיון הנהיגה, וכי המערער לא התייצב גם קודם לכן לדיונים שהיו קבועים בעניינו, והיה עליו לעקוב אחר מועדי הדיונים ולהתייצב למשפטו.

בטיעון לעונש טען ב"כ המערער כי הוא "מבקש להתחשב בנאשם שהגיע לכל דיוני בית המשפט, לא הצלחנו לאתר להיום. הוא לא יודע על מועד הדיון היום. מדובר בפקיעת רישיון נהיגה שנובעת מחובות להוצל"פ כאשר כל הנושא השתנה לאחר תיקון החוק. מבקש כי הענישה לא תהיה מעבר לפסילה המותנית ועד כמה שניתן שהפסילות יהיו בחופף כדי לתת לנאשם הזדמנות להוציא רישיון."

בגזר הדין שניתן באותו יום, הוטל על המערער קנס בסך של 1500 ₪, 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל, הפעלה בחופף של עונש פסילת רישיון נהיגה מותנה בן 3 חדשים שהוטל על המערער ביום 28.2.22 בתיק בימ"ש לתעבורה בעכו (3227-01-22), ופסילה מותנית. צוין כי המערער צבר לחובתו 61 הרשעות קודמות לרבות הרשעות בעבירות דומות; מנגד צוין, כי נשקלו נסיבותיו האישיות של המערער, כפי שהוצגו על ידי סניגורו, ותק הנהיגה, וההודאה.

ביום 17.4.23 הוגשה לבית משפט קמא בקשה לביטול פסק הדין בה נטען על ידי עו"ד עלא קישאוי, כי הרשעת המערער אינה יכולה לעמוד, נוכח כך שכתב האישום לא הוקרא למערער כנדרש על פי סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982 (להלן - **חסד"פ**), ולא ניתן מענה לכתב האישום על פי סעיף 152(א) לחסד"פ. צוין כי בדברי באת כוחו של המערער שביקשה לדחות את הדיון לצורך ריפוי הפגם אין לראות הודאה, ולא היתה הודאה בעצם נהיגת הרכב. עוד צוין כי העונש שהוטל מחמיר עם המערער, ואינו עולה בקנה אחד עם הסדר הטיעון "שהתנהל בין הצדדים".

בית המשפט קמא דחה את בקשת ההגנה. בהחלטה מיום 23.4.23 צוין כך:

"התקיימו 6 דיונים בנוכחות הסנגור ובהעדרו של המבקש, חרף זימונו כדין של המבקש... והחלטות בית המשפט חזרו והזרה, על חובת הנאשם להתייצב בבית המשפט, ובהעדר התייצבות יוצא כנגדו צו הבאה או יגזר דינו בהעדרו... והנה, גם בישיבת ההקראה השלישית שהתקיימה ביום 12.12.23 לא התייצב המבקש, למרות החלטתי המפורשת... במעמד הדיון לעיל, ראיתי בדברי באת כוחו של המבקש בפרוטוקול בית המשפט - "מבקשת דחיה קצרה לצורך ריפוי הפגם". הדגשה שלי - חידוש רישיון הנהיגה במשרד הרישוי, תגובה המבססת הודאה בעובדות כתב האישום, לפיה במועד האירוע נהג הנאשם ללא רישיון נהיגה תקף, ומשכך הרשעתי את המבקש בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום... לא למותר לציין, כי בתיק זה נעתרתי לפני משורת הדין לבקשת הסנגור, לדחות את מועד הטיעונים לעונש לצורך הצגת רישיון נהיגה תקף (ראו פרוטוקולים: 7.2.23, 9.3.23)... נוסף על כך, אם סבר הסנגור כי הרשעת המבקש נעשתה בשגגה, מדוע לא הוגשה בקשה מתאימה לתיקון פרוטוקול הדיון, או נטענה הטענה בדיון הנדחה או בזה שלאחריו... יתרה מכך, בדיון שהתקיים ביום 9.3.23, נאמר מפי סנגורו "מבקש דחיה לצורך מעבר חידוש רישיון הנהיגה, אני אטען לעונש בדיון הבא" - דברים העומדים בסתירה לטענותיו בבקשה... טענותיו של הסנגור הועלו לראשונה בבקשה זו (ללא צירוף תצהירו של המבקש), רק לאחר שנדחתה בקשתו לדחות פעם נוספת את מועד הטיעונים לעונש, לנוכח העובדה כי הנאשם ניתק את הקשר עם בא כוחו.

...למעלה מן הדרוש, אפנה לסעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי."

בהודעת הערעור חזר בא כוח המערער על טענתו כי כתב האישום לא הוקרא למערער ולא ניתן מענה, וכי אין בדברי באת כוחו כדי להוות הודאה. עוד נטען כי סעיף 240(א)(2) אינו חל נוכח התייצבות סניגור. לשאלת בית המשפט בדיון בפני ציין ב"כ המערער כי לא הגיש בקשה לביטול הכרעת הדין לפני שלב העונש, שכן סבר כי ניתן לערער על ההחלטה רק לאחר מתן גזר הדין, ומכל מקום הגיש בקשת ביטול לאחר שניתן גזר הדין. לחלופין נטען, כי העונש שהוטל מחמיר עם המערער נוכח ענישה שהוטלה במקרים אחרים.

ב"כ המשיבה טען כי המערער היה מיוצג לאורך הדיונים, וכי עורך דינו ציין כי יטען לעונש, בלא שעלתה טענה לעניין ההרשעה, ואין להתערב בפסק הדין שניתן.

לאחר שבחנתי הטיעונים, לא מצאתי מקום לקבלת הערעור.

ראשית אציין כי המערער כלל לא טרח להתייבב לדיון בערעורו, כשם שלא טרח להתייבב לאף לא אחד מששת הדיונים שהתקיימו בבית משפט קמא, ובדיון האחרון צוין כאמור כי לא "אותר", היינו כי ניתק קשר מעורכי דינו. ב"כ המערער, עו"ד קישאוי, הודיע בדיון כי "**המערער בדרך בגין תאונה בכביש 6. מבקש להתחיל לטעון בהעדרו...**", ואולם המערער לא התייבב גם בסופו של דיון, ואף לאחר סיום דיונים בתיקים אחרים בהם ניתן ייצוג על ידי ב"כ המערער, ולא הומצא כל הסבר ממשי מלווה באסמכתא, לפשר היעדרו. בנסיבות אלה, ולאור ההתנהלות בבית משפט קמא, יש לדחות את הערעור, נוכח הוראת סעיף 208 לחסד"פ לפיה אם המערער הוא שלא התייבב, ניתן לדחות את הערעור מטעם זה בלבד.

למעלה מהצורך אתייחס גם לטענות האחרות שהעלה ב"כ המערער.

מקבל אני את הטענה - בדוחק רב נוכח ניתוק הקשר של המערער מבאי כוחו בבית משפט קמא- כי נוכח התייבבות סניגוריו של המערער בבית משפט קמא אין מצויים אנו בגדרו של סעיף 240 (א)(2) לחסד"פ, לפיו "**נאשם שהוזמן ולא התייבב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייבב סניגור מטעמו**";. עם זאת, לא מתעוררת בפנינו שאלת קיום הדיונים שלא בנוכחות המערער, נוכח כך שהמערער לא התייבב חרף כך שהזוהר באמצעות סניגוריו, כי אפשר שיישפט שלא בנוכחותו אם לא יתייבב (סעיף 130 (א) לחסד"פ).

הטענה לעניין אי הקראת כתב האישום כנדרש, מתבססת כאמור, על סעיף 143 לחסד"פ לפיו ניתן שלא לבצע הקראת כתב האישום בפני נאשם, כאשר הנאשם מיוצג על ידי סניגור, "**אם הודיע הסניגור לבית המשפט, כי קרא את כתב האישום באזני הנאשם והסביר לו את תכנו, ואם אישר הנאשם את ההודעה; דברי הנאשם וסניגורו יירשמו בפרוטוקול**", וכי הוראה זו לא קוימה.

אין חולקין כי הוראת סעיף 143 לא מולאה כלשונה, אולם ראוי להדגיש כי אין עסקינן בכתב אישום המוגש לראשונה לבית המשפט, וכתב האישום (וההזמנה למשפט) נמסר לידי המערער עוד במעמד ביצוע העבירה שיוחסה לו, וניתן היה בידי המערער לקרוא את כתב האישום שאינו מורכב או מרובה פרטים, עוד קודם לדיון הראשון שנערך בעניינו. זאת ועוד, בישיבות שהתקיימו צוין כי המערער מנסה "לרפא את הפגם", היינו "הפגם" שבפקיעת רישיון הנהיגה, ומשכך עולה מאליו כי המערער היה מודע לאישום בדבר נהיגה עם רישיון לא תקף, שכן אלמלא כן לא היו מתבקשות דחיות.

עוד יש להוסיף כי לא עלתה כל טענה בעניין אי הקראת כתב האישום בכל ישיבות הדיון שנערכו לאחר הרשעת המערער, ואף נשמעו טיעונים לעונש בלא להסתייג כלל מההליכים הקודמים שנערכו. בעניין זה יש להפנות להוראת סעיף 130(ו) לחסד"פ, לפיה ניתן לפנות בבקשה לביטול הכרעת דין, כל עוד לא נגזר הדין, אם הדיון התנהל שלא בנוכחות הנאשם, ואם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; כך נפסק גם לעניין הרשעה מכוח סעיף 240(ב) לחסד"פ- "**כי...על מנת להשיג על הכרעת הדין, נראה כי סעיף 240(ב), המתווה את האופן בו ניתן לבטל "פסק דין מרשיע", אינו חל במישרין על בקשות לביטול הכרעת דין בלבד. ואולם, אין בכך כדי להביא לחסימת דרכם של נאשמים, אשר הורשעו בדיון בהיעדרם, מלהגיש בקשות לביטול הכרעת הדין. כך גם במקרה זה, המבקש הגיש בקשה לביטול הכרעת הדין, אשר נידונה לגופה ונדחתה, עוד טרם שנגזר דינו...**" רע"פ 8177/13 רומן גולצמן נ' מדינת ישראל (נבו 03.02.2014); (וכן ראו בעניין זה גם - רע"פ 2473/98 ג'מאל חלבי נ' מדינת ישראל נב(2) 241).

נוכח נסיבות אלה הרי שאי קיום הוראת סעיף 143 כלשונה, אין בו כדי לפגוע פגיעה מהותית בהליך שהתקיים, ומכוח כללי הבטלות היחסית, אין להורות לפיכך על ביטול ההרשעה.

אין אני רואה פגם בכך שבית משפט קמא ראה בדברי ב"כ המערער לפיהם מתבקשת דחיית הדיון לצורך "ריפוי הפגם", הנוגע לנהיגה ללא רישיון בר תוקף, משום הודאה בעובדות כתב האישום. על פי הוראת סעיף 152 (א) לחסד"פ ניתן למסור את תגובת הנאשם לכתב האישום באמצעות סניגורו, ובקשות דחיה לצורך "ריפוי הפגם" מושמעות תדירות בבתי המשפט לתעבורה מתוך הנחה כי "סילוק המחדל", לאחר מעשה, יביא להקלה בעונש. בנוסף, התבקשה דחיה בתחילת הדרך, לצורך גיבוש הסדר טיעון; בנסיבות אלה, כאשר המערער באמצעות באי כוחו, לא טען מעודו לכפירה בעובדות כתב האישום, ובכללן נהיגת הרכב - כך אף **בטיעונים לעונש** - הרי שניתן היה לראות בדברים שנמסרו משום הודאה במכלול עובדות כתב האישום. כפי שפורט, לא נטענה על ידי ב"כ המערער כל טענה הנוגעת להרשעתו, והטיעונים לעונש נשמעו כארבעה חדשים לאחר הרשעה; עוד יש לציין כי על פי הוראת סעיף 153(א) לחסד"פ ניתן היה להגיש בקשה לחזור מההודאה בכל שלב של המשפט, ובכלל זה לפני מתן גזר הדין, אם לטעמה של ההגנה, התפרשו הדברים שנמסרו על ידי עורכת הדין קישאוי, שלא כהלכה.

בקשת המערער לביטול פסק הדין עלתה בפני בית משפט קמא רק לאחר מתן גזר הדין, נוכח העונש שהוטל, ואין להתיר בנסיבות אלה החזרת הגלגל לאחור ללא טעם מוצדק.

אין אני מוצא גם כל חומרה בעונש שהוטל, נוכח משך פקיעת רישיון הנהיגה, העבר התעבורתי, והוראת בית משפט קמא על חפיפת מלוא עונש הפסילה המותנה לעונש שהוטל (לעניין העונש בעבירה זו, בנסיבות חמורות פחות, השוו - רעפ 2673/11 **מיטל זימנר נ' מדינת ישראל** (12.4.11)).

נוכח האמור - נדחה הערעור.

המערער יפקיד רישיון הנהיגה עד יום 2.7.23 בשעה 12:00 במזכירות בית המשפט לתעבורה.

המזכירות תעביר פסק הדין לידי הצדדים.

ניתן היום, ו' תמוז תשפ"ג, 25 יוני 2023, בהעדר הצדדים.